

Οι επιρροές του βυζαντινισμού στην κρατική οργάνωση της Ρωσίας (Κ. Λεοντίεφ, Συγγραφέας)

/ [Πεμπτούσια· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=154503>]

Οικογένεια;.. Τι είναι όμως η οικογένεια χωρίς θρησκεία; Τι είναι η ρωσική οικογένεια χωρίς χριστιανισμό; Τι είναι, τέλος, ο χριστιανισμός στην Ρωσία χωρίς τις βυζαντινές βάσεις και χωρίς τις βυζαντινές μορφές του;..

Θα συγκρατηθώ και δεν θα πω εδώ τίποτα ούτε για την αισθητική δημιουργία των Ρώσων, ούτε για την οικογενειακή ζωή μας.

Θα μιλήσω λίγο πιο λεπτομερώς μόνο για την κρατική οργάνωσή μας, για την κρατική πειθαρχία μας.

Είπα ότι σε μας, επί του Μεγάλου Πέτρου, εφαρμόστηκαν πολλά από εκείνα τα φαινόμενα της πολιτισμοποίησης, που κατά τον δικό της τρόπο επεξεργάστηκε η Ευρώπη, ενώ η κρατική Ρωσία σαν είχε χάσει τελείως όχι μόνο την μορφή του βυζαντινισμού, αλλά και τις πιο ουσιαστικές πλευρές του πνεύματός του.

Όμως, είπα, δεν είναι έτσι ακριβώς. Βέβαια, βλέποντας την φρουρά μας (la garde) με τις στολές της που παρελαύνει (marschieren) στο πεδίο του Άρεως (Champ de Mars) στην Αγία Πετρούπολη, τώρα δεν σκέπτεσαι πλέον για βυζαντινές λεγεώνες.

Βλέποντας τους Flügeladjutant και τους Kammerherr μας δεν θα βρεις σε αυτούς μεγάλη ομοιότητα με τους βαπτισμένους πραιτοριανούς, παλατινούς και ευνούχους του Θεοδοσίου ή του Ιωάννη του Τσιμισκή. Αλλά αυτός ο στρατός, αυτοί οι αυλικοί (μολονότι κατείχαν σχεδόν όλες τις πολιτικές και διοικητικές θέσεις) υποκύπτουν και υπηρετούν μόνο στην ιδέα του τσαρισμού που εγκαταστάθηκε σε μας από την εποχή των Ιωάννιδων, υπό την βυζαντινή επίδραση.

Επί πλέον ο ρωσικός τσαρισμός εγκαταστάθηκε πολύ πιο γερά από τον βυζαντινό καισαρισμό και να το γιατί:

Ο βυζαντινός καισαρισμός είχε την διδακτορική προέλευση και τον δημαρχικό, εκλεκτικό χαρακτήρα.

Ο Κικκιννάτος, ο Φάβιος Μάξιμος και ο Ιούλιος Καίσαρας μετατράπηκαν σταδιακά και πλήρως νομικά πρώτα στον Αύγουστο, τον Τραϊανό και τον Διοκλητιανό και ύστερα στον Κωνσταντίνο, τον Ιουστινιανό, τον Ιωάννη Τσιμισκή.

Η δικτατορία στην ειδωλολατρική Ρώμη είχε στην αρχή το κύρος του νόμιμου αλλά προσωρινού μέτρου της παντοδυναμίας την οποίαν η ιερά πόλη την χάριζε σε ένα πρόσωπο. Ύστερα διά της επίσης νόμιμης νομικής πράξης η ιερά πόλη μετέδωσε τα πληρεξούσια δικαιώματά της, όταν το επέβαλαν οι περιστάσεις, στο πρόσωπο του ισόβιου δικτάτορα-αυτοκράτορα.

Τον 4ον αιώνα όμως ο χριστιανισμός εκμεταλλευόμενος αυτή την έτοιμη μορφή εξουσίας που ήταν συνηθισμένη για τον λαό βρήκε σε αυτή την προστασία και το στήριγμά του και έχρισε κατά τον τρόπο της ορθοδοξίας αυτόν τον ισόβιο Ρωμαίο δικτάτορα για καινούργια βασιλεία.

Η φυσικότητα αυτής της δικτατορικής εξουσίας ήταν τόσο μεγάλη, η συνήθεια των λαών σε αυτήν ήταν τόσο δυνατή, ώστε υπό την εξουσία αυτών των βαπτισμένων και χρισμένων από την Εκκλησία δικτατόρων το Βυζάντιο ξεπέρασε στην ζωή του την δυτική ειδωλολατρική Ρώμη για περισσότερο από 1100 χρόνια, δηλαδή για την σχεδόν μέγιστη διάρκεια της κρατικής ζωής των λαών. (Περισσότερο από 1200 χρόνια, όπως ξέρουμε από την ιστορία, δεν έζησε κανένα κρατικό σύστημα: πολλά κράτη έζησαν πολύ λιγότερο).

Υπό την επίδραση του χριστιανισμού οι νόμοι άλλαξαν σε πολλές λεπτομέρειές τους. Το νέο Ρωμαϊκό κράτος που ακόμα και πριν από τον Κωνσταντίνο έχασε σχεδόν όλες τις ουσιαστικές πλευρές του προηγούμενου συνταγματικού αριστοκρατικού χαρακτήρα του, μετατράπηκε, αν το πούμε πάλι στην σύγχρονή μας γλώσσα, σε ένα κράτος που είναι γραφειοκρατικό, κεντρωμένο, αυτοκρατορικό και δημοκρατικό (όχι με την έννοια της εξουσίας του λαού αλλά με την έννοια της ισότητας ή – για να το πούμε καλύτερα – της ισοτιμίας). Ήδη ο Διοκλητιανός, ο προκάτοχος του Κωνσταντίνου, ο τελευταίος ειδωλολάτρης αυτοκράτορας που μάταια αγωνίστηκε εναντίον της επιρροής του χριστιανισμού για την ενίσχυση της κρατικής πειθαρχίας αναγκάστηκε να διοργανώνει συστηματικά την νέα τάξη δημόσιων υπαλλήλων, μια καινούργια κλίμακα των εξουσιών η οποία ξεκινάει από τον αυτοκράτορα (στην «Histoire de la civilisation» του Γκιζό μπορεί να βρει κανείς τον πίνακα αυτών των αρχών που υπηρετούσαν κλιμακωτά την καινούργια τάξη πραγμάτων).

(συνεχίζεται)

[3] Οι όροι της γερμανικής προέλευσης. Ο Flügeladjutant ήταν ο υπασπιστής της συνοδείας του ανώτατου αξιωματικού ή του μονάρχη, ο Kammerherr αντιστοιχούσε στο Βυζάντιο σε κουβικουλάριο ή σε παρακοιμώμενο. (Σημ. μετ.)

[4] Primicerius sacri cubiculi, castrensis (διάφοροι υπάλληλοι της αυτοκρατορικής αυλής, αυλικοί — λατ.) κ. λ. π.

[5] Για να είμαι σαφής επίτηδες αποκαλώ αυτά τα πράγματα κατά προσέγγιση όπως τα λέμε τώρα.

****Επιμέλεια κειμένου: Όλεγκ-Μαξίμ Τσυμπένκο, Δρ. Ιστορίας, Ακαδημία Επιστήμης και Εκπαίδευσης Maico-Mannesman Κιέβου***